

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 0-2649-5000 ภายใน 15666 โทรสาร 0-2259-6172

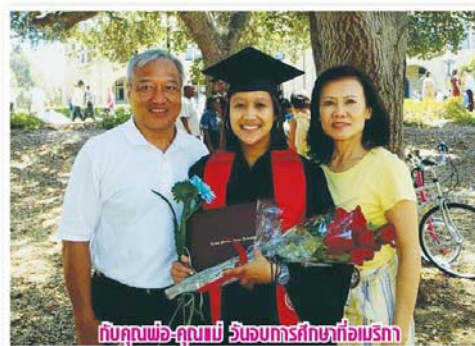
ข่าวจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับประจำวันศุกร์ที่ 5 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2561 หน้า 21 มูลค่าข่าว 1,488,792.-

ส่วนวิเทศสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูรายละเอียดได้ที่ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

‘สายเลือดใหม่’..นักกิจกรรมสังคม ‘แตว-วิริยา วิจิตรวาทการ’ ชีวิตมีขึ้น-ลง..แต่ก็ ‘มั่นคงในวิธีคิด’

กับ “บารัค โอบามา” และเพื่อน ๆ ที่ลอสแอนเจลิส

กับคุณพ่อ-คุณแม่ วันจบการศึกษาที่อเมริกา

“

จากประสบการณ์ตัวเอง จากที่ตระกูลของเรามีประสบการณ์มาก
บอกเราว่า... ชีวิตมันมีขึ้นมีลง ชีวิตมันไม่แน่นอน ดังนั้น ถ้าอยากทำ
อะไร ก็ต้องทำเลย” ...เสียงจาก “แตว-วิริยา วิจิตรวาทการ”

บอกเราถึง “แนวคิดชีวิต” ของเธอ ทั้งนี้ เธอมีคำดีเตือน “หลานสาว” ของ
พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ นักคิด-นักเขียนคนสำคัญอีกคนหนึ่งของเธอ

“
ต้องมีเป้าหมาย
และมีการวางแผน
”

ประเทศไทย อย่างไม่ดี นอกจากประวัติครอบครัวเธอจะน่าสนใจแล้วแรงจูงใจ ความคิดของเธอก็น่าค้นหาไม่แพ้กัน ซึ่งวันนี้ “ทิมวิธิชีวิต” มีเรื่องราว มานำเสนอ...

ปัจจุบัน แดว-วิริยา ทำงานเป็นผู้บริหารของฝ่ายกลยุทธ์องค์กรอยู่ที่ บริษัท เลิร์น คอร์ปอเรชั่น จำกัด โดยเธอสมหมวก 2 ใบที่นี่ คือทั้งทำหน้าที่ ดูแลการบริหาร และยังเป็นโค้ชสอนเด็ก ๆ ที่เข้ามาเรียนอีกด้วย ทั้งนี้ เธอเล่า ให้ฟังว่า เธอเป็นลูกคนสุดท้องในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 3 คน โดยเธอเกิดที่

สหรัฐอเมริกา แต่มาโตที่เมืองไทย สำหรับชีวิตในวัยเด็กนั้น เธอเล่าว่า ความที่ เป็นเด็กค่อนข้างขง ชอบทำอะไร ๆ เหมือนเด็กผู้ชาย ทำให้ทุกครั้งที่คุณแม่ต้อง ไปเป็นอาสาสมัครหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ซึ่งเป็นคณะหน่วยแพทย์ตามเสด็จ “ในหลวงรัชกาลที่ 9” ไปต่างจังหวัด คุณแม่จึงมักพาเธอไปด้วย ซึ่งเธอก็ชอบ และมีความสุขทุกครั้งที่ได้ไป

“ตอนนั้นก็ได้มีหน้าที่สำคัญอะไร แต่ทำหน้าที่คุยกับชาวบ้าน ถาม อาการเบื้องต้น แล้วคัดกรองว่าเธอควรจะไปหาหมอทางไหน เช่น ปวดฟัน ก็ แนะนำให้ไปหาทันตแพทย์ หรือถ้าเธออยากตัดผม ก็พาไปหาช่างตัดผม พอโต

ขึ้นมาอีกนิด ก็ได้รับมอบหมายให้ช่วยจัดยา ซึ่งตอนนั้นรู้สึกว่าจะเป็นเรื่องที่ที่ยิ่งใหญ่มาก ๆ เพราะต้องนับจำนวนยาให้ตรงเม็ด ๆ ห้ามผิดพลาดเลย ถ้าให้ยาเกินคนอื่น ๆ ที่ต่อคิวต่อไปก็อาจจะมีได้” ...เธอเล่าเรื่องนี้ด้วยน้ำเสียงสดใส ก่อนจะเล่าให้เราฟังอีกว่า ถึงแม้เธอจะเป็นหลานสาวของบุคคลสำคัญคนหนึ่งของประเทศไทย คือ พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ แต่ชีวิตก็ไม่ได้เป็นคุณหนู และ

ยังได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของครอบครัว ทำให้เธอตัดสินใจ **ใช้ชีวิตโดยไม่ประมาท** ชีวิตต้องมีเป้าหมายและมีแผนการวางแผนเป็นระยะ ๆ

“สิ่งที่รับมรดกคือ ชีวิตที่มีพลัง ซึ่งเป็นสิ่งที่คนในตระกูลวิจิตรวาทการเผชิญมาหลายรุ่น อย่างคุณปู่ก็เติบโตมาจากชีวิตที่ยากจน ก่อนเป็นบุคคลสำคัญ และชีวิตพลิกผันจนตกเป็นผู้ต้องหาอาชญากรรมสงคราม หลังสงครามมหาเอเชียบูรพายุติ ก่อนกลับมารับตำแหน่งสำคัญอีกครั้ง ส่วนคุณตาคุณยายก็ต้องย้ายจากจีนมาไทย ก่อนไปลงหลักปักฐานที่อเมริกาเพื่อความอยู่รอด จนถึงรุ่นคุณพ่อคุณแม่ก็ยังลำบากอยู่ แม้ตอนนั้นเราได้รับการเลี้ยงดูอย่างดี แต่การที่ได้รู้เรื่องราวเหล่านี้ทำให้เราตั้งใจว่าถ้ามีโอกาสก็อยากทำงานช่วยเหลือสังคมมากขึ้น” ...เธอกำลังจุดเริ่มต้นที่ทำให้สนใจในการทำ **กิจกรรมเพื่อสังคม**

ส่วนเหตุการณ์ที่เป็นจุดเปลี่ยนให้เธอต้องตัดสินใจนั้น เธอเล่าว่า เกิดจากความประทับใจในตอนที่ได้ไปออกค่ายอาสา และมีโอกาสพูดคุยกับรุ่นพี่คนหนึ่งถึงเหตุผลที่พี่คนนั้นยึดชีวิตนักกิจกรรมเพื่อสังคมเป็นอาชีพ โดยเธอได้ถามรุ่นพี่คนนั้นว่า ไม่กังวลใจบ้างหรือที่จะไม่มีเงินใช้หากต้องยึดอาชีพนี้ทำเป็นอาชีพจริงจัง? ซึ่งคำตอบที่ได้รับก็ทำให้เกิดเป็นจุดเปลี่ยนในชีวิตเธอ...

“พอเราถามพี่คนนั้นไป พี่เขาก็ตอบว่า ถ้าเราทำสิ่งที่ตัวเองรัก เดียวเงินจะวิ่งเข้ามาเอง เราจึงมั่นใจว่า ถ้าเราเลือกเดินทางนี้ก็น่าจะอยู่ได้” ...แต่เธอบอกเราเรื่องนี้พร้อมรอยยิ้ม ทั้งนี้ เธอเล่าอีกว่า เมื่อเรียนจบมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน ตอนนั้นต้องตัดสินใจถึงอนาคตของตนเองว่าจะเรียนต่อคณะใดเพื่อให้จบไม่ทำงานในสายที่สามารถทำประโยชน์เพื่อสังคมได้ ซึ่งตอนนั้นเธออยากจะทำเรียนอยู่ 2 คณะคือ คณะแพทยศาสตร์ กับคณะนิติศาสตร์ ซึ่งทางคุณพ่อคุณแม่ก็เชียร์ให้เรียนหมอ แต่หลังจากญาติคนหนึ่งที่เป็นหมอพาเธอไปสัมผัสบรรยากาศในโรงพยาบาล เธอก็เปลี่ยนใจทันที

“ภาพที่เราเห็นคือความเจ็บปวดของคนไข้ ต่างจากการไปออกค่าย เพราะการไปออกค่าย ภาพที่เราได้เห็นคือความสุข เราอยากเห็นภาพนั้นมากกว่า หลังจากนั้นเราก็หันมาให้ความสนใจกับการเป็นนักกฎหมาย ซึ่งก็ชอบด้วย ขนาดภาพยนตร์ยังชอบดูแนวนี้ อีกทั้งตอนเรียนก็ได้คะแนนท็อปกฎหมายมาด้วย และเราก็มีลักษณะนิสัยที่มีความเป็นขบถอยู่ในตัวอยู่แล้ว (หัวเราะ) เพราะเคยถึงขั้นเขียนจดหมายส่งไปหาผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อเสนอให้โรงเรียนปรับปรุงการสอนของครูพล (หัวเราะ) ก็เลยคิดว่าเราน่าจะเหมาะกับกฎหมาย แต่พอไปคุยกับรุ่นพี่ที่เขารเรียนกฎหมาย ก็พบว่าวิชานี้มันต้องจำเยอะ ซึ่งเราไม่เก่งเลย สุดท้ายทั้ง 2 ตัวเลือกรุ่นพี่ก็ไม่ใช้ตัวเราเลย เราจึงตัดสินใจไปเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด สหรัฐอเมริกา เพราะที่นั่นไม่ต้องเลือกคณะจนถึงชั้นปี 3 ซึ่งก็ตรงกับความต้องการของเรา ที่คิดว่าเดี่ยวเรียน ๆ ไปค่อยมาเลือกตอนหลังดีกว่า” ...เธอบอก

ชีวิตมหาวิทยาลัยสมัยเรียนที่อเมริกานั้น เธอเล่าว่า เมื่ออยู่ปี 3 ได้เลือกเรียน **สาขาการประกอบการเพื่อสังคมและการบริหารจัดการธุรกิจเพื่อสังคม (Urban Study)** ซึ่งเป็นสาขาเกี่ยวกับการนำ

กลไกธุรกิจมาใช้สร้างประโยชน์ให้สังคม และสอนเกี่ยวกับเรื่องการสร้างสรรค์นวัตกรรมในการแก้ปัญหาสังคมอย่างยั่งยืน โดยเธอเล่าในจุดนี้ว่า “ตอนตัดสินใจเลือกเรียนสาขานี้ ก็ไม่ง่าย เพราะคุณพ่อคุณแม่กังวลว่าจบแล้วจะทำ

อะไรกัน (หัวเราะ) แต่เราขอใบปลิวเรา ให้เราได้เลือกเส้นทางเอง เพราะเราอยากเรียน แต่ก็ต้องรองว่าถ้าสุดท้ายมันไม่ใช่ก็จะไปเรียนต่อปริญญาโทสาขานี้ให้ แต่ท่านก็ไม่คลายความกังวล จนวินาทีสุดท้ายที่ต้องเลือกตอนปี 3 เทอม 2 เราก็ตัดสินใจเลือกที่จะเรียนสาขานี้เลย พ่อคุณพ่อคุณแม่รู้สึกดีใจ และถามเราซ้ำว่า เปลี่ยนทันไหม แต่เรายืนยันไม่เปลี่ยนแล้วอยู่ต่างประเทศด้วยคุณพ่อคุณแม่จึงทำอะไรไม่ได้” ...เธอกำลังพร้อมรอยยิ้มอีกครั้ง

หลังจากที่เธอเรียนผ่านปี 3 เธอก็ได้รับคัดเลือกให้ไปประเทศภูฏานร่วมกับนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดอีก 3 คน เพื่อทำกิจกรรมในโครงการชื่อ **Think tank** ซึ่งขณะนั้นภูฏานกำลังเปลี่ยนระบบการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย และโครงการนี้มีเป้าหมายเพื่อไปช่วยเหลือในเรื่องการออกแบบการแก้ไขปัญหากับทางประเทศภูฏาน โดยเป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจาก **สมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี เคเซอร์ นัมเกล วังชุก**

“พ่อคุณพ่อคุณแม่รู้ว่าจะไปภูฏาน ท่านทั้งคู่ก็กังวลหนัก (หัวเราะ) เพราะการไปที่นี่หมายถึงจะทำให้เราเรียนจบช้าไปอีก 1 ปี ซึ่งทุกคนอยากให้เราเรียนจบก่อน แล้วค่อยไป คุณแม่ยังกังวลใจกว่าคนอื่น ๆ คือกลัวว่าเราจะไปไม่ถึงกับชายหนุ่มแล้วไม่ยอมกลับมาเรียนต่อ (หัวเราะ) แต่เราคิดว่าเมื่อมีโอกาสเข้ามาก็ต้องคว้าไว้ เพราะไม่รู้ว่ามีโอกาสอีกไหม ซึ่งคิดถูก เพราะพอไปถึงก็ไม่ได้มีการเปิดรับสมัครอีกแล้ว โดยระยะเวลา 1 ปีที่อยู่ที่นี่ แม้จะเหงา แต่มีความสุข เพราะวิวสวยมาก” เมื่อเรียนจบ เธอก็กลับมาอยู่ประเทศไทย เพราะอยากมีส่วนช่วยออกแบบการแก้ปัญหาสังคม โดยหลังจากได้กลับมาถึงแล้ว เธอบอกว่า ได้ทำงานกับเลิร์นคอปอเรชั่น ซึ่งเป็นองค์กรธุรกิจภาคการศึกษาที่มุ่งเน้นสร้างสรรค์นวัตกรรมการ

เรียนรู้ในสังคม โดยทำหน้าที่สอนเกี่ยวกับการใช้กระบวนการความคิด ที่เรียกว่า “Design Thinking” หรือ “Human-Centered Design” เพื่อการแก้ปัญหา ด้านต่าง ๆ นอกจากนั้นยังมีส่วนร่วมก่อตั้งหลักสูตรปริญญาตรี สาขาโลกาศึกษา และสาขาวิชาการประกอบกิจการสังคม ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งขณะนี้ หลักสูตรดังกล่าวนี้ได้เปิดการเรียนการสอนมา 5 ปีแล้ว

ทั้งนี้ แต่ยังเป็น หนึ่งในตัวแทนจากทั่วโลกเพียงไม่กี่คนที่ได้จับเข่าคุยกับ บารัค โอบามา อดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา เมื่อต้นเดือน เม.ย. ที่ผ่านมา โดยเธอได้เล่าเรื่องนี้ให้ฟังว่า มีอยู่วันหนึ่ง จู่ ๆ ก็ได้รับจดหมายจากทางมูลนิธิโอบามาแจ้งให้ส่งประวัติส่วนตัวกลับไปให้หน่อย โดยระบุว่าประวัติของเธอ นั้นน่าสนใจ ซึ่งแม้เธอจะงง ๆ แต่ก็ได้ส่งประวัติส่วนตัวไปให้มูลนิธินั้น หลังจากนั้นก็มีคนโทรศัพท์มาสัมภาษณ์ ตามด้วยอีเมลยืนยันตอบรับว่า เธอได้รับเลือกให้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาประเทศ ที่ประเทศเคิลคิปเปอร์ โดยไม่รู้ว่าจะได้เจอกับอดีตผู้ลี้ภัยตัวเป็น ๆ

“ตอนแรกก็สงสัยว่าจะถูกหลอกไหม (หัวเราะ) แต่ด้วยความที่เป็นคน

มองโลกในแง่ดี แล้วเป็น
อีเมลจากมูลนิธิโอบามา
ด้วย จึงคิดว่าน่าจะเชื่อถือ
ได้ในระดับหนึ่ง ขณะ
เดียวกันตั้งแต่ทางนั้น
ติดต่อมา ก็ไม่เคยบอกว่า
คุณบารัค โอบามา จะมา
เข้าร่วมด้วย มาอีกรอบ
ตอนเห็นกระดาษในห้อง
ประชุมว่า ท่านจะมา แอ
ยังมีกฎเหล็กมากมาย คือ

ห้ามถ่ายรูปเซลล์ที่ ห้ามนำสิ่งของที่คนอื่นนำมาฝากเข้าในห้อง และอีกมากมาย
ก่ายกอง แล้วก็ให้เราเตรียมสุนทรพจน์เพื่อพูดคนละ 3 นาที ที่เป็นการเล่าเรื่อง
ราวของตัวเองที่เป็นจุดเปลี่ยนชีวิตให้หันมาสนใจการทำกิจกรรมเพื่อสังคม”

...แล้วเล่าเรื่องนี้ ก่อนบอกอีกว่า วินาทีแรกที่เห็น บารัค โอบามา เดิน
เข้ามา เธอดีใจมาก โดยหลังจาก บารัค โอบามา จับมือทักทายทุกคนแล้ว
ก็เริ่มต้นการนำเสนอสุนทรพจน์ ซึ่งเมื่อได้ฟังเพื่อน ๆ เล่าเรื่องราว เธอจึงได้รู้ว่า
ในโลกนี้ยังมีคนดี ๆ อยู่อีกมากจริง ๆ เพราะทุกคนต่างสับสนความเป็นอัตตาออก
ไปจนหมด จนบรรยากาศในห้องประชุมวันนั้นอบอุ่นมาก และหลังจากกล่าว
สุนทรพจน์ครบทุกคนแล้ว บารัค โอบามา ยังได้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
พัฒนาผู้นำรุ่นใหม่ โดยแต่ละคนสามารถเสนอไอเดียและวิจารณ์ได้อย่าง
อิสระอีกด้วย ทั้งนี้ แม้จะเป็นช่วงเวลาสั้น ๆ ที่ได้ใกล้ชิดกับอดีตผู้ลี้ภัยบุรุษ
หมายเลขหนึ่งของสหรัฐอเมริกา แต่เธอก็สัมผัสได้ถึง “ความเป็นผู้นำที่ดี”
ในตัว บารัค โอบามา ได้ไม่น้อยเลย

“คุณสมบัติเด่นของการเป็นผู้นำที่ดี ที่เราสัมผัสได้จากคุณบารัค
โอบามา ก็คือ ท่านเป็นนักฟังที่ดีมาก คือท่านจะรับฟังความคิดเห็นพวกเรา
ทุกคน โดยไม่พูดขัดคอ ไม่ชี้นำอะไรเราเลยที่ท่านมีไอเดียอะไร ซึ่งแน่นอน
ท่านมีอยู่แล้ว ทำให้ทุกคนกล้าเปิดใจเสนอสิ่งที่แท้จริงออกมา ซึ่งตรงนี้เรา
คิดว่ามันเหมือนความฝันผสมความจริงที่ได้มีโอกาสพูด โดยมีคนเคยเป็น
ผู้นำระดับโลกเป็นผู้ฟังที่ตั้งใจฟังสิ่งที่เรารบอก ยอมรับเลยว่าประทับใจ ที่เห็น
ทุกคน รวมถึงเรา ร่วมกันเสนอแนวคิด และมีคนเคยเป็นผู้นำระดับโลกมา
ฟังเราอยู่”

ดูเหมือนเธอจะสนุกกับชีวิตตอนนี้ เราจึงอดถามถึง “เป้าหมาย
อนาคต” ที่เธอวางไว้ไม่ได้ เธอยิ้ม พร้อมตอบว่า ตอนนี้อย่างแผนจะเรียนต่อ
ปริญญาโท เพราะอยากลงลึกเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาให้มากขึ้น โดยหวังว่าจะ
เก็บเกี่ยวประสบการณ์ความรู้ที่ไม่รู้เรียนมา นำกลับมาใช้พัฒนาประเทศไทย
ต่อไปในอนาคต โดยก่อนจะจากลาในวันที่ได้สนทนากันนั้น เธอบอก “ทีมชีวิต
ชีวิต” ว่า... “เชื่อว่าประเทศจะพัฒนาได้ก็ต่อเมื่อการศึกษาเข้มแข็ง เพราะ
การศึกษาถือเป็นต้นทางสำคัญในการพัฒนาคนละ”

นี่เป็น “ชีวิต-แง่คิด” ของ “นักกิจกรรมเพื่อสังคมรุ่นใหม่” ที่น่าจับตา
ซึ่งกับความตั้งใจที่ “แตว-วิริยา วิจิตรวาทการ” วาดไว้นั้น เราก็ขอเอาใจช่วย
ให้ทำสำเร็จ เพราะประเทศไทยจะได้มี...

“คนคุณภาพ” ที่พร้อม “ช่วยแก้ไขปัญหา” ให้บ้านเมือง...
เพิ่มขึ้นมาอีกหนึ่งคน.

ธิดิยา จารุไพบูลย์พันธ์-ศิริโรจน์ ศิริแพทย

อริยสัจ 4 = Design Thinking

“แฉว-วิริยา วิจิตรวาทการ” ได้ขยายความเกี่ยวกับสาขาวิชา “Design Thinking” ที่เธอได้ร่ำเรียนมาว่า... จะเกี่ยวกับการค้นหากระบวนการคิดที่จะนำมาใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน ซึ่ง หากจะเปรียบเทียบกับหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาแล้ว ก็คล้ายกับ หัวข้อ “อริยสัจ 4” โดยวิชาดังกล่าวนี้จะช่วยเปิดมุมมองทางความคิดที่หลากหลาย เพื่อให้ค้นพบทางเลือกที่ดีที่สุดในแต่ละคำตอบนั้น ๆ ซึ่งทั้งหมดนี้มีหัวใจสำคัญอยู่ที่ “การตั้งคำถามได้ถูกต้อง” นั่นเอง...

เธอยกตัวอย่างกรณี “เฮนรี ฟอร์ด” ผู้ริเริ่มการพัฒนารถยนต์ที่ใช้ น้ำมันเชื้อเพลิงได้สำเร็จ โดยบอกว่า ก็เป็นผลจากการที่มีระบบการคิดแบบ Design Thinking ด้วยการเริ่มต้นตั้งคำถามในยุคที่คนนิยมใช้รถม้าว่า “ลูกค้าต้องการอะไร” ซึ่งพบว่าลูกค้าก็ตอบว่า “ต้องการม้าที่วิ่งเร็วขึ้น” ดังนั้น เขาจึงลองเปลี่ยนคำถามว่า “แล้วจะทำไมให้เดินทางได้เร็วขึ้น” จึงทำให้เขาค้นพบคำตอบที่หลากหลาย จนเป็นที่มาของการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ ตั้งแต่รถเทียมม้า ก่อนจะเป็นรถยนต์ใช้น้ำมันยี่ห้อฟอร์ดนั่นเอง.

